SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS
PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā 2026. gada 26. oktobrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 189/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Limbažu novada pašvaldības domes 2026. gada 26. marta saistošos noteikumus Nr. 10 "Lokālplānojums teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrajai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā" (turpmāk – Noteikumi Nr. 10) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 115. pantam un spēkā neesošiem no 2026. gada 1. aprīļa.

2. Ar Noteikumiem Nr. 10 ir apstiprināts lokālplānojums un noteiktas prasības teritorijas izmantošanai, apbūves parametri funkcionālajā zonā, kā arī aprobežojumi, nosacījumi un citas prasības.

3. Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot.

Pieteikuma iesniedzējs ir Braslavas pagasta iedzīvotājs, kurš pēc Noteikumu Nr. 10 spēkā stāšanās vērsās Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijā, lūdzot atzīt šos noteikumus par prettiesiskiem un izdot rīkojumu par to darbības apturēšanu. Viņš norāda, ka Noteikumi Nr. 10 neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai, jo tie atceļ teritorijas plānojuma aizsardzības nosacījumu piemērošanu vēja elektrostaciju būvniecībai un neatbilst arī Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2046. gadam (turpmāk – Stratēģija). Tādējādi Noteikumi Nr. 10 aizskar pieteikuma iesniedzējam Satversmes 115. pantā ietvertās tiesības uz labvēlīgu vidi un neatbilst arī Satversmes 1. pantam.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.^{3} panta otro daļu pieteikumu par lietas ierosināšanu attiecībā uz vietējās pašvaldības lokālplānojumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc attiecīgo saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienas. Turklāt šādu pieteikumu var iesniegt, ievērojot Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteikto lokālplānojuma pārsūdzēšanas kārtību.

Noteikumi Nr. 10 ir izstrādāti, pamatojoties uz Teritorijas attīstības plānošanas likumu. Tie stājušies spēkā 2026. gada 1. aprīlī – nākamajā dienā pēc paziņojuma par noteikumu apstiprināšanu publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (*sk.: "Latvijas Vēstnesis", 2026. gada 31. marts, Nr. 63, oficiālās publikācijas Nr. 2026/63.17*).

Pieteikuma iesniedzējs Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā 2026. gada 4. maijā vērsās ar iesniegumu Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijā. Ministrija secināja, ka nav pamata apturēt Noteikumu Nr. 10 darbību.

Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2026. gada 30. septembrī. Tādējādi likumā noteiktais termiņš un kārtība pieteikuma iesniegšanai ir ievērota.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.^{3} panta otrās daļas prasībām.

5. Konstitucionālajai sūdzībai par pašvaldības lokālplānojumu jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. pantā. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Turklāt atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta

piektās daļas 6. punktam Satversmes tiesas kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Lokālplānojums Teritorijas attīstības plānošanas likuma izpratnē ir normatīvs tiesību akts, kas precizē (detalizē) teritorijas plānojuma noteikumus. Ar lokālplānojumu var grozīt teritorijas plānojumu (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 10. oktobra sprieduma lietā Nr. 2014-04-03 6. punktu*). Lokālplānojuma tiesiskuma pamats ir tā pieņemšana atbilstoši prasībām, kas normatīvajos aktos noteiktas pašvaldības saistošo noteikumu pieņemšanai, kā arī specifiskajām prasībām, ko lokālplānojuma izstrādāšanai noteic Teritorijas attīstības plānošanas likums un saskaņā ar to izdotie Ministru kabineta noteikumi (*sk. Satversmes tiesas 2026. gada 12. maija sprieduma lietā Nr. 2025-11-03 13. punktu*).

Lokālplānojumu par neatbilstošu Satversmei var atzīt tad, ja tā pieņemšanas procesā noticis būtisks pārkāpums. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka par būtisku teritorijas attīstības plānošanas procesa pārkāpumu uzskatāms pārkāpums, kura rezultātā pieņemts citāds, nevis tāds lēmums, kāds būtu pieņemts, ja procedūra tiktu ievērota. Būtisks pārkāpums ir pieļauts arī tad, ja lokālplānojuma izstrādē pārkāptas sabiedrības līdzdalības tiesības piedalīties teritorijas attīstības plānošanas procesā vai pārkāpti citi teritorijas attīstības plānošanas principi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2026. gada 12. maija sprieduma lietā Nr. 2025-11-03 14.3. punktu*).

5.1. Pieteikumā norādīts, ka Noteikumos Nr. 10 veiktais labojums, ar kuru šo noteikumu sākotnējās redakcijas 1. punktā ietvertā hipersaite uz ģeoportālu tika aizstāta ar citu, ir ietekmējusi tiesisko noteiktību un efektīvu pieteikuma iesniedzēja tiesību aizsardzību. Proti, atbilstoša hipersaites norādīšana esot saistīta ar pieteikuma iesniedzēja tiesībām uz labvēlīgu dzīves vidi, jo pašvaldībai ir nepārprotami jānorāda gan teritorijas atļautā izmantošana, gan arī lokālplānojuma grafiskā daļa.

Noteikumu Nr. 10 pirmajā punktā tika ietverta hipersaite uz lokālplānojuma 1.0. redakciju, kas nodota publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai. Pēc publiskās apriešanas tika veikts precizējums un izveidota 1.1. redakcija, kura ģeoportālā kļuva pieejama ar jaunu hipersaiti. Lai nodrošinātu korektas hipersaites uz ģeoportālu esamību, bija nepieciešams izdarīt grozījumus Noteikumos Nr. 10, lai nodrošinātu korektu publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (*sk. Limbažu novada pašvaldības domes 2026. gada 26. jūnija lēmumu Nr. 492 "Par Limbažu novada pašvaldības domes saistošo*

noteikumu "Grozījumi Limbažu novada pašvaldības domes 2026. gada 26. marta saistošajos noteikumos Nr. 10 "Lokālplānojums teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrajai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā"" apstiprināšanu. Pieejams: limbazunovads.lv).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka situācijā, kad persona vai institūcija iebilst pret redakcionālu labojumu izdarīšanu, ir nepieciešams pamatot, kā šie labojumi ietekmē teritorijas attīstības plānošanas dokumenta būtību un saturu vai konkrētu privātpersonu tiesības un intereses (*sk. Satversmes tiesas 2025. gada 5. decembra sprieduma lietā Nr. 2024-33-05 13. punktu*). Ievērojot minēto, kā arī Satversmes tiesas judikatūru par redakcionālu labojumu veikšanu pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentā, pieteikumā nav pamatots, kā konkrētais precizējums ietekmētu lokālplānojuma būtību vai arī skartu privātpersonas tiesības. Tāpat pieteikumā nav pamatots, vai un kā precizējums ir ietekmējis sabiedrības līdzdalības tiesības lokālplānojuma publiskās apspriešanas procedūrā un kā šāda ietekme ir izpaudusies.

5.2. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka Noteikumi Nr. 10 neatbilst Stratēģijai un tādējādi arī Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai.

5.2.1. Pieteikumā norādīts: neraugoties uz to, ka Stratēģijas 4.4. apakšnodaļā "Satiksmes infrastruktūras telpiskā attīstība" ietvertās vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai paredz attīstīt vēja parku būvniecību piekrastē, lokālplānojums minēto vadlīniju neņem vērā. Lokālplānojumā paredzētā projekta atrašanās tajā pašā novadā vien nav pamats uzskatīt, ka būtu ievērota Stratēģijā norādītā vadlīnija.

Stratēģijā uzsvērta nepieciešamība veicināt konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku: atjaunojamo un zaļās enerģijas infrastruktūras attīstību, tostarp vēja parku attīstību piekrastē; maksimāli palielināt atjaunojamo energoresursu un elektroenerģijas praktisko pielietošanu; izmantot bioekonomikas sniegtās priekšrocības. Stratēģijas 4.6. apakšnodaļā "Prioritāri attīstāmās teritorijas" ietvertās vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai vispārīgi paredz nepieciešamību atbalstīt atjaunojamo resursu izmantošanu enerģētikas jomā, tostarp vēja un saules enerģiju, un kā prioritāri attīstāmu industriālo zonu noteic tostarp Aloju, kas lokālplānojuma gadījumā atrodas astoņu kilometru attālumā no lokālplānojuma teritorijas (*sk. Stratēģijas 42. un 45. lp. Pieejama: limbazunovads.lv un lokālplānojuma teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrajai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā*

paskaidrojuma raksta 5. lp. Pieejams: geolatvija.lv). Tādējādi no minētās norādes neizriet tas, ka vēja parku attīstība ārpus piekrastes būtu aizliegta. Tāpat Stratēģijā ir norādīts, ka lauku telpa tiek skatīta kā vienota telpa, kurā iespējams attīstīt gan lauksaimniecībā izmantojamās zemes ar daudzpusīgu izmantošanu, gan arī meža zemes. Ievērojot minēto, arī lokālplānojuma paskaidrojuma rakstā ir secināts, ka gan lauksaimniecības, gan arī mežu teritorijas kā funkcionālās apakšzonas izveides mērķis ir nodrošināt iespēju veikt plānoto darbību lokālplānojuma teritorijā – vēja parka būvniecību (*sk. Stratēģijas 33. lp. un lokālplānojuma teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrajai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā paskaidrojuma raksta 28. un 29. lp. Pieejams: geolatvija.lv*).

Līdz ar to pieteikumā nav pamatots tas, kādēļ norāde "tostarp" pati par sevi aizliegtu vēja parku attīstību ārpus piekrastes.

5.2.2. Pieteikumā norādīts, ka Stratēģijas 4.6. nodaļā "Prioritāri attīstāmās teritorijas", tostarp attēlā Nr. 13, prioritāri attīstāmās industriālās un ražošanas teritorijas ir saistītas ar konkrētām teritoriālām piesaistēm, tomēr atbilstoši lokālplānojumam vēja elektrostaciju būvniecība tiek plānota ārpus identificētajām prioritārajām teritorijām. Šādā situācijā ir nepieciešams pamatot izvēlētā risinājuma saikni ar esošo infrastruktūru, apdzīvotību, perspektīvajām teritorijām un konkrētās teritorijas aizsardzību. Tādējādi Noteikumi Nr. 10 ir pretrunā ar telpiskās attīstības vadlīnijām.

Apstāklis, ka pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģija ir noteiktas prioritāri attīstāmas teritorijas, vēl nenozīmē, ka ikkatrai plānotajai darbībai, kuru paredz pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, ir precīzi jāatspoguļo ilgtermiņa attīstības stratēģijā norādītās prioritāri attīstāmās teritorijas un ka attiecīgo darbību nav iespējams īstenot citur pašvaldības teritorijā. Tāpat jāņem vērā, ka lokālplānojuma izstrādes pamatojums nav vērtējams atrauti no informācijas, uz kuras pamata izstrādāti un izvēlēti tā risinājumi. Proti, pamatojumu attiecībā uz esošo infrastruktūru, apdzīvotību, perspektīvajām teritorijām un konkrētās vietas aizsardzību paredz ne tikai lokālplānojuma paskaidrojuma raksts, bet konkrētajā situācijā arī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 2. nodaļa "Paredzētās darbības vietas vispārīgs raksturojums un vietas izvēles pamatojums" (*sk. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma redakciju pēc sabiedriskās apspriešanas vēja parka "Aloja" izbūvei Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos 2. nodaļu, 11.-29. lp. Pieejams: environment.lv*). Ievērojot minēto, pieteikumā nav pamatots, kādēļ konkrētajā situācijā nav rodams pamatojums attiecībā uz esošo

infrastruktūru, apdzīvotību, perspektīvajām teritorijām un konkrētās vietas aizsardzību.

5.2.3. Pieteikuma iesniedzējs, argumentējot par Noteikumu Nr. 10 neatbilstību Stratēģijai, atsaucas uz Limbažu novada pašvaldības domes 2026. gada 30. aprīļa lēmumā Nr. 309 "Par paredzētās darbības – vēja elektrostaciju parka "Limbaži" un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība Salacgrīvas pagastā, Limbažu novadā – akceptēšanu" ietverto Stratēģijas interpretāciju. Minētā pašvaldības domes lēmuma ietvaros tika secināts, ka konkrētās paredzētās darbības īstenošana nav pieļaujama tostarp tādēļ, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ietvertais apgalvojums par plānotās darbības atbilstību Stratēģijai bija formāls un nepietiekami pamatots. Proti, minētā ziņojuma ietvaros netika veikts vispusīgs izvērtējums par atbilstību Stratēģijā noteiktajai attīstības vīzijai, stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm. Tomēr pieteikumā nav norādīts, kā izpaužas tieši Noteikumu Nr. 10 neatbilstība pašvaldības veiktajai Stratēģijas interpretācijai minētajā dokumentā. Proti, pieteikuma iesniedzējs vispārīgi atreferē pašvaldības veikto interpretāciju un, pamatojoties uz šo informāciju, būtībā sniedz norādes, kā Noteikumu Nr. 10 ietvaros bija jārīkojas teritorijas plānošanas dokumenta izstrādātājam un pašvaldībai. Tomēr šādas vispārīgas norādes nav atzīstamas par pieteikuma juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

5.2.4. Pieteikumā norādīts, ka Noteikumi Nr. 10 neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai, jo, neraugoties uz Alojas novada teritorijas plānojuma 282.3. un 282.4. apakšpunktā noteiktajām prasībām attiecībā uz vēja elektrostaciju būvniecības attālumiem, Noteikumi Nr. 10 šīs prasības pilnībā atceļ. Tādējādi tiek skartas pieteikuma iesniedzēja iespējas paredzēt savu dzīves vides tiesisko aizsardzību un tādēļ Noteikumi Nr. 10 neatbilst Satversmes 1. un 115. pantam.

Noteikumu Nr. 10 12. punkts paredz, ka lokālplānojuma teritorijā nepiemēro pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktos papildu ierobežojumus vēja elektrostaciju un vēja parku plānošanai. Kā izriet no lokālplānojuma paskaidrojuma raksta, minētais apstāklis pamatots ar to, ka tā izstrādes brīdī bija saistošs Ministra kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 163.2. apakšpunkts, kas paredz, ka vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par diviem megavatiem, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 metri. Šā

iemesla dēļ paskaidrojuma rakstā ir secināts, ka nav nepieciešams noteikt papildu prasības Noteikumos Nr. 10 (*sk. lokālplānojuma teritorijas plānojuma grozījumiem vēja parka "Aloja" otrajai daļai Braslavas pagastā, Limbažu novadā paskaidrojuma raksta 33. lp. Pieejams: geolatvija.lv*).

Satversmes tiesa jau ir norādījusi, ka teritorijas plānošanas secīgums nav vērsts uz to, lai lokālplānojums precīzi atkārtotu teritorijas plānojumā noteikto, jo tas būtu pretrunā ar pašvaldības tiesībām patstāvīgi plānot savas teritorijas attīstību. Proti, attīstības prasība atklāj plašākas plānošanas iespējas, citstarp pieļaujot lokālplānojuma atkāpes no teritorijas plānojuma noteikumiem, piemēram, gadījumā, ja lokālplānojuma izstrādes procesā gūta pārliecība par to, ka teritorijas plānojumā ietvertās prognozes neatbilst faktiskajai situācijai (*sk. Satversmes tiesas 2025. gada 5. decembra sprieduma lietā Nr. 2024-33-05 16. punktu*).

Tādējādi, ievērojot lokālplānojuma paskaidrojuma rakstā sniegto pamatojumu, kā arī Satversmes tiesas judikatūru, pieteikumā nav pamatots, kādēļ Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā ietvertais attālums nenodrošina tādu iedzīvotāju un vides aizsardzību, kādu paredzēja Alojas novada teritorijas plānojuma 282.3. un 282.4. apakšpunkts.

Līdz ar to pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums par Noteikumu Nr. 10 iespējamo neatbilstību Satversmes 1. un 115. pantam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 6. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 189/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina